

Hyvinvointilautakunnan talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028 sekä investoinnit

Hyvinvointilautakunta 23.09.2025
545/02.02.00/2025

Tiivistelmä: Lautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleeseen valtuustolle ehdotuksensa hyvinvointilautakunnan vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2027 – 2028 taloussuunnitelmaksi.

Valmistelijat/lisätietoja antavat:

kirjasto- ja kulttuurijohtaja Laura Lankinen, puh. 02 474 5321
vapaa-aikapalveluiden päällikkö Mia Konradsdal, puh. 02 474 5315
Paimion opiston rehtori Satu Lehtisalo, puh. 02 474 5316

Paimion kaupunginhallitus on 20.8.2025 § 209 antanut hallintokunnille talousarvion 2026 laadintaohjeen. Sen mukaan talousarvion laadinnassa käytetään pohjana vuoden 2025 toteutumaa. Talousarvion laadinnassa jokaisen hallintokunnan on edellisvuosien tapaan tarkasteltava toimintaansa kuntastrategian mukaisesti ja tarkasteltava kriittisesti omia toimintoja ja perusteellisesti pohtia, miten lakisääteisiä palveluja voidaan tuottaa nykyistä tehokkaammin ja taloudellisemmin. Lisäksi laadintaohjeen mukaaan tulee pohtia miten suhtaudutaan ei-lakisääteisten palveluiden tuottamiseen. Kaikkien palveluiden osalta on mietittävä millä laatutasolla palveluja tuotetaan. Paniikinomaisiin kaikkien palveluiden alasajoihin tai hätäratkaisuihin ei ole tarvetta. Palkkoihin arvioidaan +3,0 % kasvu, huomioiden vuonna 2025 tehdyt henkilöstömuutokset. Muihin toimintamenoihin (aineet, tarvikkeet, tavarat, avustukset ja muut toimintamenot) budjetoidaan niiden edellyttämät, välttämättömät kustannukset, erillistä prosenttilukua kasvulle ei anneta. Kaikkien toimintamenojen suunnitelmavuosien kasvuksi on arvioitu 2,0 %.

Kuntalaissa (Kuntalaki §110) säädetään, että talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Ehdotus talousarvioksi on liitteenä.

Lautakunnan talousarvioesitys sisältää vain ulkoiset menot ja tulot, sisäiset erät sekä poistot kirjataan hallintopalveluiden toimesta keskitetysti talousarvion laadinnan myöhemmissä vaiheissa. Tulosalueiden esihenkilöt esittelevät vastuualueensa talousarvioesitykset kokouksessa.

Toiminnallisten muutosten aiheuttamat merkittävimmät muutokset ja menolisäykset sekä tulovähennykset ovat seuraavat:

Lautakunnan yhteiset

Paimion kaupungin talouden sopeutustoimiin liittyen ehdotukset säästötoimenpiteiksi:

V. 2025 alusta ollutta markkinointiassistentin määräaikaista työsuhdetta ei jatketa 1.1.2026 lähtien, josta säästyy noin 17000 €+ sivukulut /vuosi palkkakustannuksia.

Aiemmin joka toinen vuosi yhdessä Järjestö- ja Seuraparlamentin kanssa järjestettyjä harrastusmessuja ei järjestetä jatkossa. Tästä seuraa n. 10 000 euron säästö.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Paimion kirjaston vakituisesta henkilöstöstä on osa-aikaeläköitymisen kautta täyttämättä kirjastovirkailijan tehtävä, jota vuoden 2025 loppuun saakka hoidetaan määräaikaisella sijaisuudella. Kaupungin talouden sopeuttamistoimena ehdotus on, ettei 50% -osa-aikaista kirjastovirkailijan tehtävää täytetä. Tällä saadaan n. 17 000 euron vuosittainen säästö. Kirjaston nykyisellä henkilökunnalla (5,4 työntekijää = 0,49htv/ 1000 asukasta) ei jatkossa pystytä toteuttamaan nykyisen laajuisia palveluita eikä kirjaston käyttöaikoja. Kasvavan kaupungin palveluntarpeeseen tai toivottuihin perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kirjastopalveluihin ei jatkossa ole resursseja. Lisäksi säästötoimena ehdotetaan, että kirjaston lyhytaikaisista sijaisjärjestelyistä luovutaan (säästö 5 500€), jolloin palveluiden hetkellinen lisäsupistuminen näkyy palvelu- ja omatoimiajoissa heti. Kirjastolain mukaisesti kirjastossa tulee olla riittävä ja osaava henkilöstö. Paimion kirjaston lainaus- ja kävijämäärät kasvavat koko ajan, samoin omatoimiajan käyttö ja aineistovaraukset. Nämä lisäävät supistetun henkilökunnan työmäärää.

Erityisesti aineistohankinnoissa kustannukset ovat kohonneet nopeasti. Samoin kuntien yhteisen e-kirjaston kustannukset kohottavat e-aineistokuluja asukasmäärän kasvun mukaan. Kirjaston tavoitteena on pitää kokoelma ajantasaisena, monipuolisena ja riittävänä. Lainaus- ja kävijämäärän kasvaessa sekä Eteiskirjastojen laajetessa kaikkiin Paimion päiväkoteihin, aineistomäärän kysyntä kasvaa. Säästötoimenpiteenä aineistomäärärahoja kuitenkin vähennetään 10% = 8000€, mikä kohdentuu erityisesti aikuisten osaston fyysiseen aineistotarjontaan.

Omatoimikirjaston käyttöaikojen pitäminen nykyisellä tasolla vaatisi vähintään nykyisen henkilöstömäärän. Omatoimiaikojen laajentaminen on jatkossa mahdollista vain lisäämällä henkilökuntaa, vartiointia ja valvontaa. Henkilökunta käsittelee omatoimiaikoina palautettua aineistoa palveluaikoina palautettujen lisäksi. Esitetystä henkilöstövähennyksistä johtuen kirjaston palvelu- sekä omatoimiaikoihin tulee vuonna 2026 vähennyksiä.

Kirjastotilan kalustuksessa ja asiakkaiden oleskelutiloissa on tarvetta ajanmukaistamiselle, jotta lakisääteinen tehtävä tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan täyttyy ja tilat pysyvät turvallisina. Vuosille 2025-2026 on

investointivaraus 10 000 euroa/vuosi kirjaston vähintään 20 vuotta vanhojen aineistonsäilytysjärjestelmien osittaiseen uusimiseen.

Kulttuuripalveluissa taloussuunnitelmassa pääpaino on kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisessa sekä kulttuurihyvinvoinnin lisäämisessä (kulttuurikammariryhmä ja kulttuuriluotsitoiminta).

Lisäksi säästötoimenpiteenä aikuisväestölle suunnattuja avoimia kulttuuritilaisuuksia ei järjestetä. Tästä tulee noin 1500 euron säästö.

Lisäksi talousarviossa on Museonvirastosta saadun avustus (70% kuluista), josta jäljellä vuodelle 2026 on 6 395€. Avustuksella palkataan määräaikainen museoammattilainen uudistamaan kotiseutumuseon perusnäyttelyä ja lisäämään sen saavutettavuutta. Toinen lisäys on OPH:n hankeavustus 40 320€ = 90% kuluista. Avustuksella palkataan määräaikainen lukukoordinaattori (palkkakulut n. 37 000€) suunnittelemaan ja laatimaan koko kaupungin lukutaitostrategiaa.

Paimion opisto

Kansalaisopiston kurssimaksuja nostetaan 10 % 1.1.2026 lähtien, jolla arvioidaan saatavan n. 10 000 euroa lisää kurssimaksuja. Lisäksi vähennetään käyttötaloudesta 7 000 euroa, jonka johdosta mm. kalustomäärärahaa vähennetään ja painettu opinto-ohjelma siihen liittyvine kustannuksineen jää pois.

Musiikkiopistossa säästötoimenpiteinä vähennetään tuntiopetusta 10 vko:tuntia syyslukukaudesta 2026 lähtien, mikä merkitsee v. 2026 noin 7000 euron säästön henkilöstömenoissa ja seuraavina vuosina noin 14 000 euron säästön/vuosi. Lukukausimaksuja nostetaan 10 % 1.1. 2026 lähtien. Lukukausimaksut ovat korotuksen jälkeenkin kohtuulliset, n. 11,37 €/30 min ja 15,64 €/45 min verrattuna yksityisiin musiikinopetuksen tarjoajiin, joilla hinnat ovat 2-3 kertaiset.

Vapaa-aikapalvelut

NuortenTuvan pajatoiminta on toiminut Paimion kaupungin vapaa-aikapalveluissa vuodesta 2012. Työntekijä on vakinaistettu vuonna 2017 ja työparina ollut ohjaaja on määräaikainen ja osa-aikainen. Lounais-Suomen aluehallintovirastolta saadaan vuosittain avustusta yhden työntekijän palkkakuluihin. Avustus on ollut 25 000 euroa vuosittain ja Paimion kaupungin omavastuuosuudeksi jää noin 38 250 euroa (sis. sisäiset kustannukset). Pajatoiminnan siirtymistä osaksi TE-palveluita selvitetään osana talouden sopeuttamistoimenpiteitä.

Uimahalli Solinan ja kuntosali Kolinan hintoja korotetaan n. 10% ja kesäsulku pidennetään kahden kuukauden mittaiseksi. Uimahallin henkilöstön työpanos suunnataan kesäsulun ajaksi muihin vapaa-

aikapalveluiden tehtäviin. Hintojen korotus lisää tuloja arviolta 20 000 euroa.

Suomen Harrastamisen Malli Paimiossa (PaHaMa- Paimion Harrastamisen Malli) käynnistyi syksyllä 2021. Lounais-Suomen aluehallintovirasto myönsi PaHaMan viidenteen kauteen avustusta 80 000 euroa ja hankkeessa jatkaa heinäkuun 2026 loppuun osa-aikainen ja määräaikainen hanketyöntekijä. Osallistujia toimintaan on vuosittain noin 324-505 lasta ja nuorta. Osana kaupungin talouden sopeuttamista ehdotetaan, että PaHaMa-toimintaan ei enää haeta jatkoavustusta, jolloin säästetään kaupungin omavastuuosuus n. 34 200 euroa.

Lasten ja nuorten kesäleiritoiminnan esitetään jatkuvan uuden sopimuksen mukaisesti Karunan Urheilijoiden kanssa Karunan Kalliorannassa vuoteen 2027 asti. Leirimaksujen korotus 7%:lla lisää tuloja 500:lla eurolla ja leirin ostopalveluiden hankintojen supistus säästää 4200 euroa kuin myös sisäliikuntahallin varastojen hyötykäyttö leiritavaroiden säilytyksessä säästää 1344 euroa.

Hakijoiden määrän vähentyessä nuorisotoiminnan perus- ja kohdennettujen tukien ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämistukien pienennys säästää yhteensä 7 190 euroa.

Kaupunki on maksuttomilla salivuorolla halunnut tukea sekä edistää paimiolaisten liikkumismahdollisuuksia ja vahvistaa ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä kaikissa ikäluokissa. Talouden sopeuttamistoimena ehdotus on, että osan paimiolaisten käyttäjäryhmien salivuorot muuttuvat maksullisiksi, joka tuo arviolta noin 30 000 euroa lisätuloja kaupungille. Lisäksi liikuntapalveluiden ryhmien osallistumismaksuja korotetaan ja liikkumaan aktivoivien korttien hinnat tarkistetaan. Näiden arvioidaan tuovan lisätuloa noin 7000 euroa. Ankkalammen saunan maksullisuus vuodesta 2025 alkaen tuo arviolta noin 10 000 euroa lisätuloa vuosittain.

Liikuntaneuvonnan edistäminen ja liikkumattomuuden vähentäminen on nostettu esiin Suomi liikkeelle -hallitusohjelmassa. Liikuntaneuvonta-hanke sai Suomi Liikkeelle valtionavustusta 7500 euroa vuodelle 2025. Hankkeen tavoitteena on edistää paimiolaisten ja sauvolaisten hyvinvointia ja liikunnallista elämäntapaa. Liikuntaneuvonnan kohderyhmänä ovat työikäiset. Liikuntaneuvonta on hankittu ostopalveluna. Talouden säästötoimenpiteenä uuden hankkeen hakematta jättäminen säästää kaupungin omavastuuosuuden, noin 3 750 euroa.

Liikuntapalveluiden henkilöstön työnkuvat ovat muuttuneet viime vuosien aikana siten, ettei käytännön ohjaustoimintaan ole riittävästi henkilöstöresursseja. Soveltavan liikunnan ohjaaja on 50% työajalla ja hänen työnkuvaansa kuuluu ohjaustoimintaa. Soveltavan liikunnan ohjaajan opintovapaasijaisuuden täyttämättä jättäminen ajalle 1.1.-24.5.26 säästää noin 8 800 euroa palkkakuluja. Liikuntapalveluiden jäljelle jäävällä henkilökunnalla ei tuona aikana

pystytä toteuttamaan soveltavan liikunnan nykyisiä palveluita sekä menetetään liikuntaryhmistä tulevat tulot.

Paimion sisäliikuntahallin monipuolisen välineistön hankinnan mahdollistamiseksi varataan 10 000 euron lisäinvestointiraha.

Esittelijä: Kirjasto- ja kulttuurijohtaja Lankinen Laura

Päätösehdotus: Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä ja esittää lautakunnan talousarvioesityksen vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2027 - 2028 kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.

Päätös: